

SPROOKJESHUWELIJK IN WESTERLO (zie art.)

„De Gildetrom”, uitgave van de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”, aangesloten bij de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, verschijnt 4 x p. jaar.
Redactie : C. A. B. A. M. Schade, De Hooge Braaken, Moergestel, Tel. 04243 - 370.
Redactieraad : H. A. J. van Erve, Moergestel; M. van den Hout, Tilburg; A. J. M. Jacobs, Tilburg; Th. A. van de Loo, Oirschot.
Medewerker voor kring Peelland : Alph. Niessen, Veestraat 41, Helmond;
Medewerker voor kring Maasland : J. Th. M. Toorians, St. Willibrordusstr. 4, Loon op Zand
Administratie : M. A. P. Adriaansen, Bergstraat 113, Goirle, Giro nr. 1139459.
Typografische verzorging : Drukkerij Harry Bek & Zn., Hoogstraat 5-7, Veghel, Tel. 3411
Abonnementen : f 3,— per jaar. Advertentietarief op aanvraag.

Van de redactie

De Redactie, de Administratie en de Drukkers van het periodiek „De Gildetrom”, wensen de Gildebroeders een Zalig Kerstfeest en een gelukkig en voorspoedig Nieuwjaar!

Zoals u reeds gezien hebt, treft u thans regelmatig berichten aan uit de Kringen Peelland en Maasland, terwijl ook de Kring Het Land van Cuyk gaat meedoen. Ons blad wordt in die Kringen met belangstelling gelezen en het aantal abonnementen stijgt, hetgeen ons blad slechts ten goede kan komen. Onze medewerkers zijn de heren Alph. Nissen voor de Kring Peelland, tevens voorzitter van die Kring, J. Th. M. Toorians, de bekende vendelexpert en auteur van het prachtige boek „Het Vendel”, voor de Kring Maasland en de heer G. H. Delahaye, secretaris van het St. Martinusgilde te Gennep, voor de Kring Het Land van Cuyk. Aan genoemde gildebroeders onze hartelijke dank voor hun belangeloze medewerking.

Kerstboodschap

AAN ONZE GILDEBROEDERS

Er is veel veranderd, veel vernieuwd en veel afgebroken, maar het Kerstfeest hebben we mogen behouden.

Nog enige dagen en de Stille Nacht, de Heilige Nacht, zal haar zachte sluier weer uitspreiden over het onrustige mensdom. En ons zal weer worden voorgelezen het nooit-uit-vertelde verhaal, dat Gods Zoon mens werd om zijn roeping als Verlosser en Zaligmaker te aanvaarden. Weer wordt voor ons opgehangen het liefelijke tafereel, waarop wij nooit raken uitgekeken, van een hulpeloos kind, een jonge moeder en een bezorgde Voedstervader.

Hij kwam een boodschap brengen van vrede en liefde, ook aan U. Langzaam rees de ster boven de kribbe, om ons te verkondigen, om ons de blijde boodschap te brengen, dat de lang verwachte Messias eindelijk gekomen was; dat er voor de wereld een nieuwe tijd gekomen was van vrede en geluk. Zo had Hij het tenminste bedoeld, dat was Zijn Hartsverlangen.

Kerstmis! Ook voor u, Gilde Broeders, want Hij kwam voor ons allen. „Broeders” zijt gij en waar broeders zijn is verwantschap, en waar verwantschap is, daar moet vrede en liefde zijn.

Maar gij zijt niet alleen „Gilde Broeders”, maar ook broeders van alle mensen. Zo heeft het Kerstkind het gewild en ook van u vraagt Hij, dat gij van goede wil zult zijn.

Hoe zult gij Kerstmis vieren? Alleen met

Het bericht in de vorige aflevering van De Gildetrom inzake het verschijnen van het standaardwerk „Het Vendel”, blijkt wat te voorbarig te zijn geweest; Het boek is wel gereed, doch zal pas in het begin van het Nieuwe Jaar in de boekwinkel te krijgen zijn.

Verschenen is het 2e deel van Archief St. Catharinagilde, Eindhoven, 1750-1860, onder redactie van Ir. J. A. M. de Haan. De oplage is beperkt; inlichtingen bij de redactie.

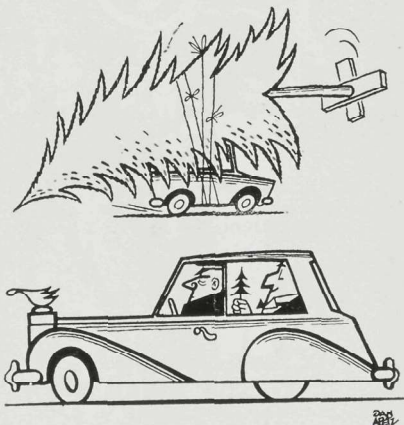
Advertenties blijven een belangrijke zaak; gelukkig komen er steeds bij, maar het gaat mondjesmaat en zij vormen toch de onmisbare bron van inkomsten, om ons blad in stand te houden. De bekende kruidendokter W. van de Moosdijk uit Casteren nam een forse advertentie van vier bladzijden: dat is nog eens werk! Wie volgt? Groot of klein, het is altijd fijn!

Adreswijzigingen:

Gilde St. Ambrosius, Lage Mierde, G. Bruurs, Berkenhof 5;

Gilde St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel, C. A. B. A. M. Schade, Hooge Braaken, telefoon 04243 - 370.

Gilde St. Sebastiaan, Tilburg, W. Brands, Jan Erasstraat 13.

Kerstbomen in alle maten en prijzen.

Landgoed de Hooge Braaken, Moergestel (N.Br.), te bevragen bij de Bosbaas, tel. 04243 - 370.

wat uiterlijkheid, of ook en vooral met uw hart. Zult gij bij de Kribbe leren, dat er ook van u vrede en liefde moeten uitgaan.

Vrede aan de mensen op aarde. Vrede wens ik u toe: vrede met u zelf, vrede met en in uw gezin, vrede met allen.

Het Kerstkind moge het u geven! Dan wordt Kerstmis voor u werkelijk een Kerstfeest. Dan is Hij voor u niet voor niets geboren en in deze zin wens ik u allen van harte een gelukkig en zalig Kerstmis.

Moergestel

J. van Bemmelen, pr.

KORT VERSLAG

van de najaarsvergadering van Kring „Het Kwartier van Oirschot”, gehouden op 6 nov. '68 te Casteren

Van de aangesloten gilden waren er 32 aanwezig toen voorzitter Van Erve de vergadering opende en de afgevaardigden der gilden welkom heette.

Na goedkeuring der Notulen van de voorjaarsvergadering brak de voorzitter een lans voor de opleiding van vendeliërs, gezien het feit, dat Het Kwartier van Oirschot op dit punt dreigt een achterstand op te lopen in vergelijking met andere kringen (51 man op 34 gilden - Maasland 132 op 35 gilden !)

Bij de gehouden bestuursverkiezing werden de aftredende heren Liebregts, van Nunen en van Erve bij acclamatie herkozen. Het voorzitterschap werd wederom aan de Heer van Erve toevertrouwd.

De vergadering toonde een duidelijk en groot vertrouwen in het bestuur, waaraan de door het bestuur betoonde activiteit en bevordering van het onderling contact niet vreemd zal zijn.

Met aller instemming werd na kort beraad de opbrengst van het Liefdadigheidsfeestijn 1968, zijnde f 1045,13, bestemd voor de R.K. Ver. „Voor het Zorgenkind”, onder bevestiging van grote dank aan organisatoren en deelnemers.

Na de vaststelling der begroting voor 1969 gaf de voorzitter een uiteenzetting van de financiële toestand, waarin de Kring verkeert. Nog steeds kijkt het bestuur tegen een oude schuld van f 3000,—. Het is de uitdrukkelijke wens van het Kringbestuur in onderlinge samenwerking middelen te bemerken om deze schuld te verminderen.

Deze uiteenzetting werd in enkele ogenblikken spontaan beantwoord met de toezegging van alle gilden om elk f 100,— in de kringkas te storten, waardoor de gehele schuld op korte termijn kan worden gedelgd. Uit deze geste bleek nogmaals de grote solidariteit en de grote bereidheid met het bestuur te willen samenwerken.

Na een dankwoord van de voorzitter voor deze onverwachte financiële hulp werd besloten onderling de financieel zwakke gilden te helpen door deelname aan schietwedstrijden of andere acties van deze gilden.

Het bestuur werd vervolgens gemachtigd de nodige stappen te doen, waardoor de technische commissies straks in staat zullen zijn alle onderdelen bij wedstrijden geheel zelfstandig af te wikkelen.

De organisatie van het Liefdadigheidsfeestijn 1969 werd opgedragen aan de beide Hilvarenbeekse gilden St. Sebastiaan en St. Joris. Met alle wapens zal hier geschoten kunnen worden.

De bespreking van het ontwerp-Federatieschietreglement ging gepaard met behandeling van de terzake ingekomen verzoeken en bemerkingen. De grote belangstelling voor het ontwerp lokte een levendige discussie

uit, die resulteerde in voorstellen tot wijziging en aanvulling, die ter kennis van de Federatie zullen worden gebracht. Het voorstel van St. Willibrordus, Alphen, om de mogelijkheid te openen, dat door schutters van hetzelfde handbooggilde aan de korpswedstrijd voor handboog op doel doch daarnaast ook aan de korpswedstrijd voor handboog op wip zou kunnen worden deelgenomen, kon geen genade vinden in de ogen van het overgrote deel der afgevaardigden. Aangezien een stemming uitsluitend door handbooggilden reglementair niet mogelijk bleek, zullen deze gilden in onderling beraad de meningen peilen en het resultaat daarvan ter kennis brengen van bestuur en algemene vergadering.

Nadat de voorzitter een dankwoord had gericht tot de kringafgevaardigden, die hadden medegewerkt aan de totstandkoming van dit zeer belangrijk ontwerp, volgde de rondvraag.

Gilde St. Barbara Oirschot, gaf te kennen een Landjuweel te willen organiseren in 1971, dan wel een vrij gildefeest in 1969. De gehele Kring hoopte op een van beide. Omdat naar de mening van de Leider der Vendelcommissie het aantal vendeliërs in Het Kwartier van Oirschot groter is dan wordt verondersteld, zal opnieuw een volledige registratie plaats hebben.

Met een woord van oprechte dank aan het Gilde St. Willibrordus te Casteren, dat de Kringdag 1968 heeft georganiseerd, en geen moeite heeft gespaard om deze dag tot een succes te maken, sloot de voorzitter deze zeer geanimeerde vergadering, waarin de broederschap hoogtij vierde.

M. v. d. Hout, Kringsecretaris.

Sprookjeshuwelijk in Westerlo

Als ik u vertel, dat op zaterdag 16 september 1967 in de St. Lambertuskerk van het Kempische Westerlo (België) door Prof. Dr. Beda Rigaux (o.f.m.) van de Leuvense universiteit in de echt werden verbonden de 24-jarige Franse graaf Antoine, d'Escayrac met de 23-jarige Belgische Princes Anne, Solange, Marie, Chislaine de Merode dan zult ge wellicht niet begrijpen wat dit met „De Gildetrom” te maken heeft.

Ik zal het u vertellen.

Westerlo heeft van oudsher sterke banden met Oirschot vermits (aldus zouden de Vlamingen zeggen) Oirschot vroeger een van

de heerlijkheden van de Merodes was. Oirschots Gilde St. Sebastiaan heeft de hechte banden met het geslacht de Merode aangehaald door indertijd de Merodes uit te nodigen het beschermheerschap van hun gezelschap op zich te willen nemen. De huidige Beschermheer van St. Sebastiaan, Oirschot, is de 80-jarige Prins Karel de Merode markies van Westerlo en prins van Rubempre en Grimberghe. Het huwelijk van Prins Karel en zijn 72-jarige echtgenote is kinderloos gebleven. Uit een verre tak van de familie werd een jonge prins de Merode en zijn echtgenote als hun kinderen aangenomen opdat het geslacht op het kasteel verder zou vertegenwoordigd blijven. Deze prins, Albert, verloor zijn leven echter bij een auto-ongeval en liet zijn weduwe achter met drie jongens en één dochter, Anne, die thans in het huwelijk trad.

Op deze schone zaterdagmiddag was St. Sebastiaan uit Oirschot met graagte naar Westerlo getogen om het stralende paar eer te bewijzen en geluk te wensen.

's-Morgens hadden bruid en bruidegom, gevolgd door zes bruidsmeisjes en zes bruidsjonkers „spitsroei” gelopen met een knikje links en een wuifhandje rechts. Eerst naar het Gemeentehuis, langs de Rijkswacht, en daarna naar het kerkje op het eind van de langgerekte dorpsmarkt. Het moet een stichtende plechtigheid geweest zijn daar aan het altaar, met veel liturgische pracht, waarbij in tegenwoordigheid van Pastoor-Deken Fierens de Leuvense prof. Rigaux het huwe-

lijk inzegende. Het koor van het St. Pieterskollege te Brussel bracht grote luister aan dit gebeuren.

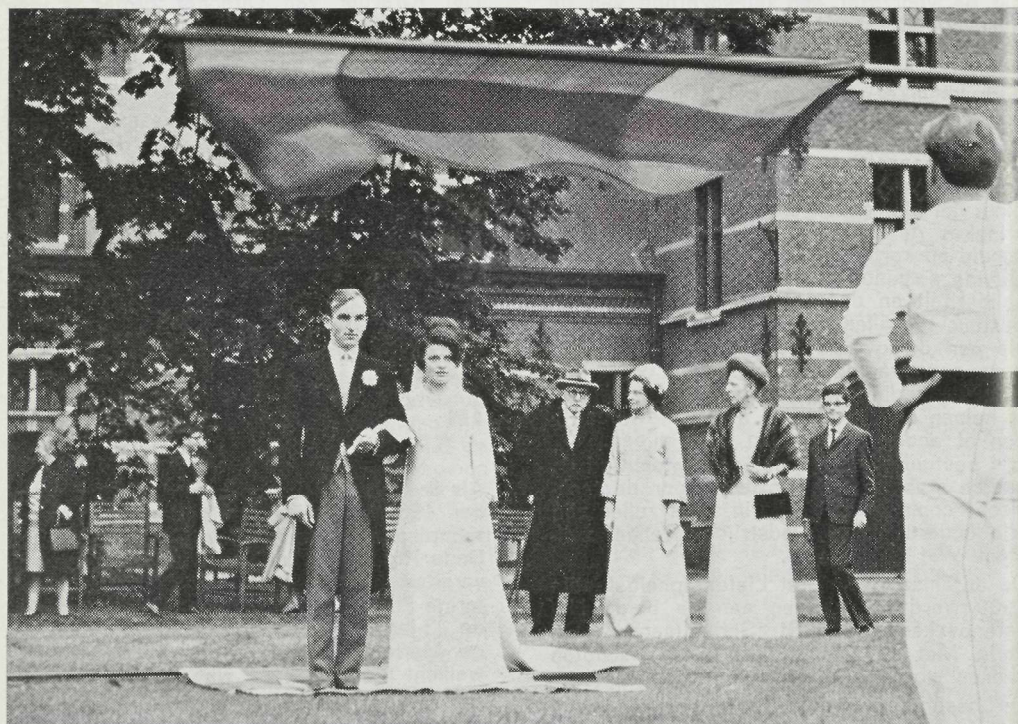
Hagen van toeschouwers, waarbij vooral vrouwelijk Westerlo de bruid bewonderde, waren op de brink en verderop naar het kasteel wederom getuigen van de pracht en praal van deze schitterende huwelijksstoet. Overal zag met de nationale Belgische driekleur met daartussen de Vlaamse, klauwen- de, leeuw.

En dan ziet men het kasteel oprijzen achter de bossen van een uitgebreid park, dat weer begrensd wordt door uitgebreide bosschages, afgewisseld met vijvers, weiden en hak- hout en doorsneden door langgerekte dre- ven en paden. Wat vooral hieraan het oog boeit is de Nethe (zoiets als bij ons de Beerze), welke haar natuurlijke loop door dit landgoed volgt.

Wanneer men echter over het romantische bruggetje de slotgracht passeert en het kasteel betreedt, kan men zich, wanneer men de ogen halfdicht knijpt, in de middeleeuwen wanen!

En vooral op deze glorieuze dag.

De binnenplaats, juist over de slotgracht, bevatte een formidabele feesttent, speciaal voor deze gelegenheid neergeplant. „Tent” is echter niet het juiste woord; het is een stelling met gedrapeerde blauwe en witte stoffen aan de zijkanen en als dak een kostelijke linnenbekleding op de spanten. Het past in het geheel want het lijkt sprekend op de tournooi-tenten, welke men bij de rid-

St. Sebastiaan, Oirschot, brengt De Vendelgroet aan het Bruidspaar. In het midden de 80-jarige Prins Karel de Merode, Beschermheer van St. Sebastiaan.

derlijke steekspelen placht te gebruiken. Onder deze „hemel” is er een feestgeruis en een geroezemoes van stemmen, welke vele talen vertegenwoordigen. Men ziet prins en prinsessen, graven en gravinnen — honderden leden van de West-Europese adel — allen gekleed om door een ringetje te halen. Zij voeren geanimeerde gesprekken, niet alleen met huns gelijken, maar ook met de eenvoudige pachtboeren en -boerinnen van de kasteelhoeven. Vorstelijke taal naast de Kempische sappige boerse uitspraak van de Westerlose dorpsbewoners. Daartussen bewegen zich de beeldige bruid en hoofde bruidegom, maar eveneens de oude prins en prinses de Merode en graaf en gravin de Guébriant, de schoonouders van de bruid. Men ziet schitterende militaire uniformen en ontwaart daarnevens de boerenkielen van de Westerlose St. Sebastiaan-Gilde en de kledij van de dorpsfanfare „Hoop en Vlijt”.

En overal hartelijk begroet, joviaal onthaald en letterlijk tegemoet getreden met roemers sprankelende champagne laveren de Oirschotse „Sint Sebastianers” tussen deze krioelende feestgangers. Wat een hartelijkheid en wat een gemeente jovialiteit! Men ziet omhelzingen als gold het zuiderlingen, maar wij noordelingen (doet het de champagne?) doen ijverig mee deze broederlijke en zusterlijke begroetingen in ontvangst te nemen, c.q. uit te delen. Afwisselend met de knallende kurken hoort men in het geruis en gedruis de schaterende lach van deze of gene feestnummer. In de hoeken, tegen de kasteelmuren (van plm. 3 meter dikte) ziet men meer de jeugdigen zich terugtrekken. Ook daar werkt het kostelijk vocht!

Ik dwaal af.

Het avondlijke feest was zo verrukkelijk, dat ik mij te haastig tot beschrijving daarvan neerzette.

Bij prachtig herfstweer werd echter in de namiddag eerst een vendelgroet gebracht aan het jonge paar. Omstuwd door de feestgangers (er waren een 800-tal genodigden) werd buiten de slotgracht op een spiegelglad gazon onder tromgeroffel de vendeldemonstratie en vendelgroet gebracht door onze Frans Louwers, die daarvoor zijn beste beentje weer eens voorzette. Bruid en Bruidegom met hun wederzijdse ouders waren enthousiast over zijn kunnen. Onze Hopman H. van Zelst sprak de jonggehuwden toe en wenste hen geluk en voorspoed, hetwelk ge-

symboliseerd werd in het Oirschotse haardstoeltje, met het wapen van de Merodes in de leuning, dat aangeboden werd als geschenk van het Oirschotse gilde St. Sebastiaan. Onder veel gejuich en handgeklap traden de jonggehuwden vervolgens over het uitgespreide moedervandel; een voorrecht voor heel weinigen weggelegd. Vooral de oude prins en prinses genoten van dit schouwspel, dat door vele belangstellenden met grote interesse gevolgd werd. De bruidegom dankte in het Nederlands (wél spiekend op 'n papiertje) voor de hulde hen gebracht en was zichtbaar opgetogen over het produkt van de Oirschotse stoelenindustrie, dat door hem werd betiteld als kinderstoeltje”!

Treden wij weer terug naar de binnenkoer, naar de feestende massa. Bij het naderen van het uit 1482 daterende kasteel krijgt men de indruk dat men elk ogenblik het knarsen van de ophaalbrug, trompetgeschal en paardengedraaf kan verwachten! Er is echter ander gedraaf; gedraaf van kelners in livrei om de gasten te gerieven met de produkten van hun koud buffet en de muserende wijn van het bekende Franse departement.

Later op de avond heb ik, met 'n vriend, afstand genomen van het feestgeroes (met het geroezemoes toch nog in de oren) en de trappen van het kasteel beklommen, de weidse zalen rondgedwaald en vanuit de kasteelramen gekeken naar de drukte daar beneden op de binnenplaats.

'n Typisch beeld is mij bijgebleven: enkele knapen uit de bruidsstoet, in turkooise broek en witte hemden gekleed, met grote, te grote, glazen schuimwijn tegen de vergulde zetelleuning hurkend.

In de late avond moesten wij allen, de gildebroeders van St. Sebastiaan, het daverend feest verlaten, uitgeleide gedaan door onze gildebroeders en gildezusters in de naam van St. Sebastiaan. Met verwarde kluwen trok men de bus in, de bus uit en ten lange leste toch de bus weer in. Met verkleind besef van wat er plaatsvond, met weemoed, maar ook met een veelheid van indrukken zijn wij grenswaarts en ten slotte huiswaarts gekeerd.

Tot ziens Westerlo en als laatste woord: dank o bruidspaar, leef lang en gelukkig. Gij zult deze dag niet vergeten, maar St. Sebastiaan uit Oirschot vast ook niet!

Th. v. d. L.

BRABANTS GILDEZILVER V

DRS. W. H. TH. KNIPPENBERG

Hilvarenbeek

Reeds Jolles stelde vast, dat het koningszilver van Hilvarenbeek „zeer mooi en goed onderhouden” was en de belangrijkheid van deze vroegere heerlijkheid weerspiegelde. Hilvarenbeek behoorde, samen met Sint-Oe-

denrode en Oirschot, tot de oudste collegiale kapittels van (Noord-)Brabant uit de 12de eeuw, terwijl Breda eerst in 1303, 's-Hertogenbosch in 1366 en Eindhoven in 1399 een kapittel ontvingen. Hilvarenbeek was tot aan de oprichting van het Bossche

bisdom in 1559 tevens de zetel van het uitgestrekte landsdekenaat Beek, een van de zeven dekenaten van het aartsdiakenaat Kempenland onder het bisdom Luik. De aanwezigheid van de kapittelheren heeft zeker bijgedragen tot de glorie van Hilvarenbeek. Uit hun belangstelling voor de gilden blijkt, dat in Hilvarenbeek wonende geestelijkheid gewoon deelnam aan het maatschappelijk leven.

Dat van de oude schuttersgilden St. Joris en St. Sebastiaan de oorsprong in het duister ligt, is mede te wijten aan de vele rampen, brand en plundering, die het dorp in de loop der tijden troffen. De oudste schilden dateren van 1561 (St. Sebastiaan) en 1571 (St. Joris), maar een onderzoek van de oudste altaren in de kerk wijst op een oudere verering van de schutspatronen. In 1461 werd in de kerk een Sint-Jorisbeneficentie gesticht, verbonden aan het altaar van deze heilige; het in 1452 gestichte „hospitale” of gasthuis werd later het Sint-Jorisgasthuis genoemd. Rector van het altaar en tevens van het gasthuis was in 1569 en 1609 Cornelis van den Broek, die in 1561 bij St. Sebastiaan en in 1571 bij St. Joris zichzelf tot koning schoot; op de bewaarde zilveren schilden heeft hij zijn naam in humanistische stijl verlatijnt tot De Palude (Fr. 37, 40—41).

Een altaar van St. Sebastiaan wordt het eerst genoemd in 1566 en 1569 (Fr. 63.91).

Literatuur:

A. M. Frenken, Documenten betreffende de kapitels van Hilvarenbeek, Sint-Oedenrode en Oirschot, 1956.

Dr. G. Bannenberg, A. Frenken en H. Hens, De oude Dekenen Cuijk, Woensel en Hilvarenbeek, Deel I, 1968.

1. Sint-Jorisgilde

Het jaar van oprichting is o.i. te plaatsen vóór of in 1461, toen het Sint-Jorisbeneficentie werd gesticht.

Uit de 15de eeuw dateert ook wel het ronde vergulde patroonsteken (medaillon), waarop St. Joris met de draak én de maagd gegraveerd is; deze voorstelling, met de toeziende prinses, is typisch middeleeuws en komt in dit gilde uitsluitend voor op dit kleine stuk. Wellicht kan ook uit het rand-schrift „die scut van hilwerenbeec” (in gotische letters en met een kruisje voorop) op de zilveren platte ring binnen een zilveren koord een aanwijzing gevonden worden voor de 15e eeuw. Zie de afbeelding van dit antieke en representatieve medaillon. Herstelling in de vroegere toestand van dit kostbare stuk verdient aanbeveling!

Veel jonger is het grote patroonsteken, St. Joris met de draak; zilvermerken zijn hier niet aanwezig, maar op het zadeldak staan de initialen van de mogelijke schenker M K (vgl. het koningsschild van Matijs Ketelaars uit 1713). Dit stuk is in uitvoering hetzelfde als de patroonstekens van St. Joris te Diessen en Nieuwkuik; de St. Joris te Diessen is gedateerd 1730 en te Nieuwkuik 1772.

Foto Henk van Diessen

15e eeuw medaillon van het
St. Jorisgilde te Hilvarenbeek.

† die scut van hilwerenbeec

De gekroonde vogel (papegaai) van Hilvarenbeek is zeker ouder dan de 18de eeuw, maar is evenals de meeste gildevogels niet gemerkt en daarom moeilijk te dateren.

Koningszilver

De koningsschilden uit de 16de en 17de eeuw — nota bene 14 in getal! — zijn niet gemerkt behalve het schild van 1655. Daar Jolles de oudste schilden uitvoerig heeft beschreven, beperken we ons tot enige bijzonderheden.

Het oudste schild van 1571 (de door Jolles gewraakte „vervalsing” van het jaartal is in 1967 vrijwel weggepolijst) werd geschonken door „D(ominus) Cornelius de Palvde”, de boven reeds genoemde rector van het Sint-Jorisaltaar en het Sint-Jorisgasthuis; hij was 60 jaar vicaris, schonk aan de plebanie een tafelstoel „ghegoten vor Heer Cornelis Palvde 1608” (Sch. IV, 616) en overleed volgens een grafzerk in de kerk in 1619 (cf. Fr. 82-83). Een van de twee schilden uit 1596 is van Mr. Jan van Tulder; de afgebeelde voorstelling, een ploeger met twee paarden, duidt op rijk grootgrondbezit, daar in andere plaatsen de ploegers tot in de 18de en 19de eeuw meestal met ossen zijn afgebeeld; Mr. Jan Lemmens alias van Tulder kocht in 1580 de omwaterde huizinge „Clossenborch” aan de Koestraat en hij is ook schepen van Hilvarenbeek geweest (Hilverbode 24 dec. 1966). Nadere bestudering der familiewapens op deze reeks koningsschilden is gewenst. Het schild van 1598 werd geschonken („Dat” = geeft) door „D(ominus) ET M(a)G(iste)R CHRISTIAN(u)S DANILEVS PASTOR OSTERHAV(ennis) ET ARCHIDIDAS(kalos) BECEN(sis) ANNO 1598”. Deze Chr. Laur. Danileus was van 1582—1598 pastoor te Goirle, maar woonde te Hilvarenbeek (Sch. III, p. 770); waarschijnlijk is hij in 1598 benoemd tot pastoor te

Oosterhout, dat tot het dekenaat Hilvarenbeek behoorde. De griekse eretitel „archidaskolos” vervangt bij hem de gebruikelijke titel „scholarch” (= oppermeester of „bovenmeester”) voor de leider van de kapittelschool, die reeds in 1157 aan het kapittel te Hilvarenbeek was verbonden. Het schild van 1599 werd geschonken door Baerlmans, waarschijnlijk dezelfde als Cornelius Baerlmans, die in 1580 kanunnik werd van het kapittel (Sch. IV, p. 615); de vele fouten in het latijnse opschrift zijn waarschijnlijk te wijten aan het slordige handschrift, dat door de graveur niet werd verstaan („fratirno” moet zijn „fraterno”; „maszam” moet zijn: „hanc massam”, ook voor metaal een gebruikelijk woord; het slot moet wel luiden: „ut vitae sint monumenta sua”). Tot de wel-doende kanunniken behoorde ook Frederick van de Broecke, die in 1606 zich koning schoot; hij was in 1598 kanunnik geworden en in 1622 overleden (Sch. IV, p. 615; Fr. 82). In 1648 werd het kapittel opgeheven! Een nieuwe reeks begint in de tweede helft van de 17de eeuw. Het eerste koningsschild is gemerkt met een onbekend meesterteken, dat hoogstwaarschijnlijk behoort bij de koning zelf, laeop Hueybrecht Cettlers, 1665. Op dit schild staat als „wapen” (Jolles II, p. 11): een gekroonde hamer tussen 15—85; de hamer is een „sprekend” wapen van een Ketelaar en misschien heeft Jacob, de zoon van Hubrecht Ketelaar, waarbij hij een eigen, niet door een gemeentelijke keur beschermd, meesterteken voerde. Het schild van 1657 van „Peter Wouters Verreyt Hoofman” heeft een familiewapen: twee gekruiste vissen boven een molenijzer en golvend water; het is daarom verleidelijk in de genoemde hoofdman de pachter van een (water)molen te zien. Van de Hilvarenbeekse molens is echter nog te weinig bekend om zekerheid te bieden; het muldersberoep was een aanzienlijk en begeerd beroep, dat binnen bepaalde families bijna „erfelijk” was. De schilden van 1661, 1662 en van 1665 (met twee gekruiste krukken) bieden verder weinig nieuws. In 1670 werd een schild geschonken door de „schurruzijn” (= chirurgijn) Michiel van Campenhout; ook dit beroep was erfelijk, daar tot 1669 Jan Judocuszn van Campenhout te Hilvarenbeek chirurgijn was en een andere zoon van hem, Cornelis, in 1688 te Oudenbosch trouwde en later chirurgijn was te Hoeven (Brab. Leeuw, 1959, p. 64).

Het laatste schild uit de 17de eeuw is niet gedateerd, maar de schenker „Tielman Lemnius” of Lemmens van Tulder was de zoon van Adriaan en schepen van Hilvarenbeek (1666-1681); twee portretschilderingen van hem en zijn vrouw Barbara van den Heuvel bevinden zich te Nijmegen (Brab. Leeuw 8, 1959, p. 184-185), met foto). Evenals zovele andere leden van het Sint-Jorisgilde liet ook hij zijn familiewapen op het gildeschild graveren.

Een tweede ongedateerd en naamloos schildje dateert o.i. eerder uit de 16de dan uit de 17de eeuw. Het gehalveerde familiewapen heeft rechts een reekop met vijf puntstel tus-

sen het gewei en links drie vogels 2 + 1; dit wapen is mij niet bekend.

Van de zes schilden uit de 18de eeuw zijn er drie gemerkt. Het ongemerkte schild van 1713 van Matijs Ketelars draagt wederom een familiewapen: 2 + 1 klophamer (zie schild van 1655 I). Niet van een zilvermerk voorzien zijn ook de schilden van 1750 met de afbeelding van een hoefsmid en van 1763 waarop een vrachtrijder met huifkar en een paard afgebeeld staan. Op het schild van 1730 staat het meesterteken, een gekroonde A R, van de Bossche zilversmid Rutgerus Antonius Raaben (Crooy nr. 122; vanaf 1712), terwijl het schild van 1775 drie merken draagt: de wildeman (Bossche stadskeur), de gekroonde jaarletter K (+ 1783) en I B als meesterteken van Johannes Paschalis Jonckbloet (Crooy nr. 145; vanaf 1762). Het schild van 1786 werd te Eindhoven gemaakt volgens de merken: drie jachthoorns (+ Eindhoven) en P R, de initialen van P. van Rees, die nog in 1814-1821 als zilversmid stond ingeschreven en in 1796 ook een gildeschild maakte en graveerde voor Leenderstrijp (Heemronyk van de Heerlijkheid Heeze-Leende 6, 1967, p. 31).

De 19de eeuw is met vijf schilden schaars vertegenwoordigd. Het schild van 1805, waarvan Jolles de volledige tekst geeft, is gemerkt met: leeuwtje + 2, Mercuriuskop, cursieve M (= 1821) en het meesterteken, H S D boven een ster in een staande ruit, van de Oirschotse zilversmid H. van der Sanden (1814-1823). De merken van het schild van 1821 zijn: leeuwtje + 2, Minervakop, jaarletter K (= 1844 I) en W W 26 (= W. Wiercx, Tilburg 1841-1861); juist dezelfde merken staan op eenzelfde groot koningsschild met de afgebeelde patroon, besteld door de koning van 1837. Te Tilburg werden de koningsschilden gemaakt van 1856 (met de merken: leeuwtje + 2, Minervakop + K, jaarletter b = 1861, meesterteken I G P boven een pijpje van J. G. Panhuijzen) en van 1897, gemerkt met een zwaardje en V J (= H. Verschuuren-Janssen 1887-1905).

Evenals bijna overal elders was ook te Hilvarenbeek het gilde rond 1900 in verval. Het eerste koningsschild dateert uit 1910 en is slechts verzilverd. Ditzelfde geldt voor de uitgeknipte motor, een Harley Davidson, die door de koning in 1920 werd aangeboden en eveneens voor de uitgeknipte omlijste schoen van de koning van 1937. Genoemde drie schilden werden daarom, als zijnde geen echt zilver, afzonderlijk bewaard. Een vierde schild van de koning uit 1948 wordt in zilver vernieuwd.

Echt gildezilver zijn daarentegen de schilden van 1921 (merken: leeuwtje + 2, Minervakop + K, jrl M = 1922, en J W 2 = J. Willems, Tilburg 1920-1934), 1955 met de afgebeelde slager en 1961 met vijzel en verkwasten; de twee laatsten zijn gemerkt: leeuwtje + II, Minervakop + K, J H (= J. C. J. Heeren, Tilburg) en resp. de jaarletters y (= 1958) en e (= 1964).

Dit rijke koningszilver (met 28 schilden) is met smaak **geschakeld** en tot een prachtig

geheel opgehangen tegen een zwartfluwelen vest.

Naschrift: Gaarne mijn vriendelijke dank aan het St. Jorisdigle te Hilvarenbeek voor de medewerking tot beschrijving van het gildezilver en met name aan de heer J. Becx, die mij behulpzaam was bij het samenstellen van dit artikel.

(wordt vervolgd)

Gilde St. Willibrordus, Alphen, hield „Kermis-Vier”

Het Alphense gilde St. Willibrordus hield op 28 sept. zijn statiedag, die uit traditie „kermis-vier” blijft genoemd worden, omdat deze dag voorheen gevierd werd na de 3-daagse kermis, doch nu om praktische redenen op de eerstvolgende zaterdag is gesteld.

's-Avonds tevoren werd door de standaardrijder, voorafgegaan door tamboers en lo-pertjes, „den volke kond gedaan”, dat het gilde 's-anderendaags zijn statiedag zou houden, alsook zou schieten op de koningsvogel.

Op de statiedag werd 's-morgens om 6 uur reveille geblazen vanaf de prachtig geres-taureerde toren, waarna alle gildebroeders door de standaardrijder werden gewekt. Ver-zameld zijnde in het gildehuis trok het gilde uit om 8 nieuwe leden aan huis af te halen en dan ter kerke te gaan. Na de H. Mis werden de 8 nieuwe gildebroeders in de

kerk als leden van het gilde aangenomen door het afleggen van de belofte op het vaandel, het plaatsen van hun handtekening in het gildeboek en het omhangen van de sjerp.

Na de plechtigheid werd een vendelgroet ge-bracht aan de geestelijke en wereldlijke au-toriteiten. Daarna de koffietafel in het gilde-huis, met aansluitend daaraan de jaarverga-dering. De schietwedstrijd op doel leverde overwinningen op voor Keizer L. Geerts en Koning Luc. van Tilborg.

Na de middag werden Pastoor de Leeuw, Kapelaan v. d. Pas, Burgemeester Osse en wethouder Reijns afgehaald om op het schietterrein de boom te vrijen voor het koningschieten op de wip. Het was Albert Huijben Adr.zn. die de vogel afschoot en ko-ning werd. Door klaroengeschal werd vanaf de toren bekendheid aan dit feit gegeven.

Na de traditionele handenwassing, het schenken van de erewijn en het brengen van de vendelgroet aan de nieuwe koning betrad deze over het gildevaandel lopend het gilde-huis, om de vele felicitaties in ontvangst te nemen.

's-Avonds wachtte de gildebroeders en -zus-ters een heerlijk feestdiner, dat enige malen werd onderbroken voor het vertonen van film en dia's van gilde-evenementen.

Opperdeken Dokter Lamberti was de tolk van allen toen hij eenieder dankte, die hun beste krachten in de loop van het jaar aan het gilde hadden gegeven, maar speciaal deken-schrijver W. Manniën. Alle hulde voor diens werk!

Het was een schone dag!

v. E.

Nieuws uit het Kwartier Oirschot

Jaarlijksce verschiëting wisselschild Hoogeloon e.o.

De uitslag van deze verschiëting was in 1968: 1. St. Sebastiaan I, Hoogeloon 85 p.; 2. St. Sebastiaan III, Hoogeloon, 83 p.; 3. St. Joris I Hoogeloon, 76 p.; 4. St. Joris, Hapert, 74 p.; 5. St. Sebastiaan II, Hooge-loon, 70 p.; 6. St. Brigida, Netersel, 69 p.; 7. St. Joris II, Hoogeloon, 64 p.; 8. St. Wil-brordus, Casteren, 54 p.

GILDE ST. SEBASTIAAN, DIESSEN

Op Kermismaandag vond het 6-jaarlijkse ko-ningschieten plaats. Traditiegetrouw trokken de gildebroeders vergezeld van de pastoor, de burgemeester en het zustersgilde St. Jo-ris naar de schietboom onder de opgewekte muziek van Fanfare St. Willibrordus.

Na het officiële gedeelte, zijnde het vrijen van de boom en het ophangen daaraan van het koningszilver door koning W. van Haaren, begon de strijd om het koningschap, die een vol uur zou duren vooraleer Harrie Hes-selmans er in slaagde de vogel af te schie-

ten en koning te worden van St. Sebastiaan. Ter pastorie werd de erewijn gedronken, terwijl intussen mevr. Hesselmans door de gildezusters aan huis werd afgehaald om deze heugelijke dag met het hele gilde in grote feeststemming verder door te brengen.

GILDE ST. MAURITIUS - GOIRLE

Dit gilde opende op 23 september zijn pa-troonsfeest met een solemnele H. Mis. Tra-ditiegetrouw werd na deze plechtigheid een vendelgroet gebracht aan pastoor en burge-meester ten teken van trouw aan de kerke-lijke en burgerlijke overheid. In het gildehuis volgde een gezamenlijk ontbijt, waarbij Hoofdman Adriaansen zijn voldoening uit-sprak over de grote deelname. Vervolgens had de prijsverschiëting plaats.

De wisselbeker ging voor een jaar naar Chr. de Beer, terwijl de kampioensprijs 1968 werd gewonnen door P. Santegoeds. De Hoofdman bracht dank aan mevr. Scholtze-van Gool en Koning C. Santegoeds, die sa-men de koffietafel hadden aangeboden.

's-Avonds zaten de gildebroeders met hun

De heer Harrie Hessel-
mans, de nieuwe koning
van St. Sebastiaan te
Diessen.

dames gezamenlijk aan het gildemaal, waar-
onder ook de nieuwe Ere-Hoofdman de Heer
Em. Peijnenborg, tot wie de Hoofdman een
speciaal woord van welkom richtte. De
avond werd in gezellig samenzijn doorge-
bracht met medewerking van een humorist.
Het was een prachtig geslaagde dag.

De heer Em. Peijnenborg Ere-Hoofdman van Gilde St. Mauritius

In een speciaal daartoe belegde vergadering
van St. Mauritius werd als Ere-Hoofdman
geïnstalleerd de heer Em. Peijnenborg. Deze
volgt hiermede zijn onlangs overleden broer
de heer Eli Peijnenborg op. Nadat de Hoofd-
man het woord tot hem gericht had en het
insigne had opgespeld, dankte de heer Peij-
nenborg. Hij verklaarde blij te zijn met deze
functie. Hij hoopte in het voetspoor te kun-
nen treden van zijn overleden broer en hoop-
te nog veel voor het gilde te kunnen doen.
Vanzelfsprekend waren alle gildebroeders
aanwezig om hun nieuwe Ere-Hoofdman met
zijn benoeming te feliciteren.

Feest bij de Vaandrig van St. Mauritius

De alom bekende Vaandrig van het gilde St.
Mauritius de heer C. van Broekhoven en
mevr. van Broekhoven-van Overdijk vierden

op 1 oktober j.l. hun 40-jarig huwelijksfeest.
Vanzelfsprekend hebben de gildebroeders
zich niet onbetuigd gelaten bij deze gelegen-
heid. Naast een mooi passend geschenk
ontvingen zij de meest hartelijke gelukwen-
sen van Overheid en gildebroeders. Nog vele
jaren in goede gezondheid zij hun vanaf
deze plaats nogmaals toegewenst.

In memo- riam

In de leeftijd van 37 jaren ontviel het
Gilde St. Mauritius zijn trouw lid de
heer Walter Scholtze, die op 10 sept.
j.l. overleed.

Als opvolger van zijn vader als eige-
naar van Hotel „Herrezen Nederland”
was hij de beminde kastelein van deze
zaak, waar het Gilde St. Mauritius
reeds zovele jaren is gehuisvest.
De gildebroeders hebben hem ter ker-
ke gedragen en nadien naar zijn laat-
ste rustplaats gebracht. Na de gebe-
den van de Priester werden drie
schoten gelost door Deken Hollanders
terwijl door Vaandrig v. Broekhoven
de vendelgroet werd gebracht ten te-
ken van afscheid van de overleden
gildebroeder.

Moge O.L. Heer hem reeds de eeuwi-
ge rust hebben geschonken en zijn
overvloedige zegen geven aan zijn zo
zwaar beproefd en diepbedroefd ge-
zin.

GILDE ST. JORIS, TILBURG

TER GEDACHTENIS AAN J. MARTINUS ROMBOUTS

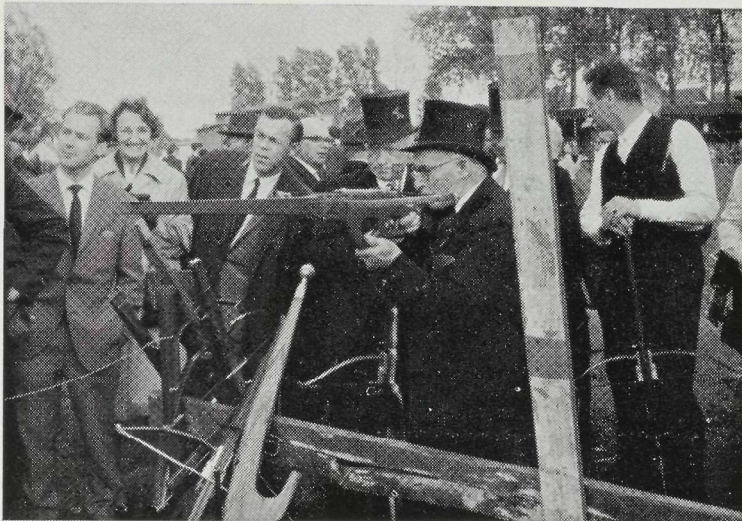
Op 24 september 1968 overleed de oudste gildebroeder van St. Joris te Tilburg in de hoge ouderdom van 87 jaren, Johannes Martinus Rombouts, ons „Tienuske Rombouts” zoals hij onder zijn gildebroeders leefde. Hij was een man van trouwe plichtsbetrachting op de eerste plaats voor zijn vrouw en kinderen, maar niet minder voor zijn vele vrienden, waarvan zijn gildebroeders voor hem vooraan stonden.

Hij ging er zo trots op ondanks zijn leeftijd gildebroeder te kunnen zijn en heeft zulks tot op het laatst van zijn arbeidzaam leven bewezen. Op geen enkele gildedag ontbrak hij, ook dit jaar te Casteren niet en nam daarbij actief deel aan de schietwedstrijden.

Gods natuur was voor hem een begrip en belevenis en hij beminde de schoonheid ervan. Dagelijks was hij er mede vertrouwd en met vaderlijke bezorgdheid zag hij het graan en veldgewas rijpen als beloning voor noeste arbeid. Maar tevens verkende hij ieder hazenpad op geheel Broekhoven. Hij vond er zijn vreugde en wilde deze altijd met zijn vrienden delen. Op onze gildedagen kon hij zijn blijheid niet onder stoelen of banken steken en vertolkte die opgewektheid door humor en lied. Maar ieder woord of lied had een betekenis, hoe eenvoudig het ook naar voren werd gebracht.

Zijn gildebroeders hebben hem ten grave gedragen, hetgeen zijn laatste wens was. Tienuske leeft bij St. Joris voort als gildebroeder en schutter. Moge hij rusten in de vrede des Heren.

A.J.

gilde door het overlijden van Gildebroeder Jos. van der Heijden in de leeftijd van 83 jaar.

Zijn overlijden zal een leegte achterlaten, want hij was een gildebroeder met een groot geloof, die de ware gildegeest bezat en in praktijk bracht.

Wij zullen hem missen, omdat hij altijd voor iedereen een goed woord had, een ware vriend was van allen en immer op de bres stond om de belangen van zijn gilde te dienen.

Zijn rijke levenservaring en het intens beoefenen van de broederschap tijdens zijn leven leidde tot de uitspraak op zijn ziekbed „Bewaar de vrede onder elkaar”.

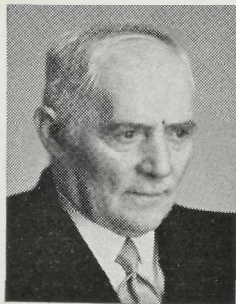
Moge dit laatste woord van gildebroeder van der Heijden bewaarheid blijven in de rijen van het H. Sacramentsgilde.

Moge zijn voorbeeld navolging vinden, want hij was een oprecht goed en edel mens.

Moge dit alles een troost en steun zijn voor zijn echtgenote, zijn kinderen en zijn familie.

Th. Michelbrink Hoofdmann

H. SACRAMENTSGILDE, HULSEL

IN MEMORIAM

Jos.
van der Heijden

Een groot verlies leed het H. Sacraments-

GILDE ST. WILLIBRORDUS, CASTEREN

Op 22 januari overleed de heer Roel Maas, 54 jaren lid van St. Willibrordus Casteren; eenvoudig en behulpzaam was zijn leven voor zichzelf en vooral voor zijn medemens. Vooral het gilde vond in hem een goede steun in de moeilijke jaren van de opleving van het gildewezen.

Dat de Heer hem moge belonen en hem geven de eeuwige rust.

Op 8 oktober overleed na een kortstondige ziekte de heer Ph. de Vroom, bijna 50 jaren lid van het gilde St. Willibrordus, waarvan verscheidene jaren als deken. Zolang hij maar kon, heeft hij ons gilde trouw bijgestaan en met goede humor de leden voorgelood, de weg te bewandelen voor ieder naar best vermogen. Moge het een troost zijn voor zijn vrouw en kinderen, dat zijn nagedachtenis door ons gilde blijvend zal worden geëerd.

Dat God hem geve de eeuwige rust.

Op 31 oktober overleed na een langdurig ziekbed Willibrordus Castelijns, in de ouderdom van 80 jaar; vanaf 1907 was hij lid van het St. Willibrordusgilde en in 1965 werd hem het gildekruis uitgereikt, wegens zijn meer dan vijftigjarig lidmaatschap. Opgeruimd was zijn leven in de omgang met anderen: soms vol humor en grappen wees hij iedereen zijn weg, wat hem bestempelde als een zeer goed gildebroeder. Ons gilde zal zijn woorden steeds blijven bewaren en hem indachtig zijn, wat een troost voor zijn vrouw en familieleden zal betekenen.

Dat God hem de eeuwige rust geve.

W. Liebrechts, Hoofdman

Nieuws uit kring Peelland

Zaterdagavond 2 november vergaderden de gildebroeders uit Kring Peelland in het Gildehuis van het St. Willibrordusgilde te Vlierden.

Ofschoon bij de opening door Kringvoorzitter Alphons Niessen nog niet alle gilden aanwezig waren, was de opkomst zeer goed en had de vergadering een prettig verloop.

Zoals alle najaarsvergaderingen waren het deze avond ook bijna alle „hamerstukken“, het verslag der kringfeesten, georganiseerd door het St. Anthoniusgilde gaf een goed overzicht over deze dagen en bovendien een batig saldo voor deze gildekas, het verslag van de Schietcommissie en Commissie Standaardrijden werd als kennisgeving aangenomen, de vendel en tromcom. hadden hun verslag nog niet gereed en zouden deze inzenden.

Door de voorzitter werd hierna nogmaals de aandacht gevraagd voor de gildedocumentatie en het Gildeblad De Gildetrom.

Een kort filmpje over festiviteiten bij de opening van de traverse waaraan ook de gilden hadden deelgenomen was even een aardig intermezzo.

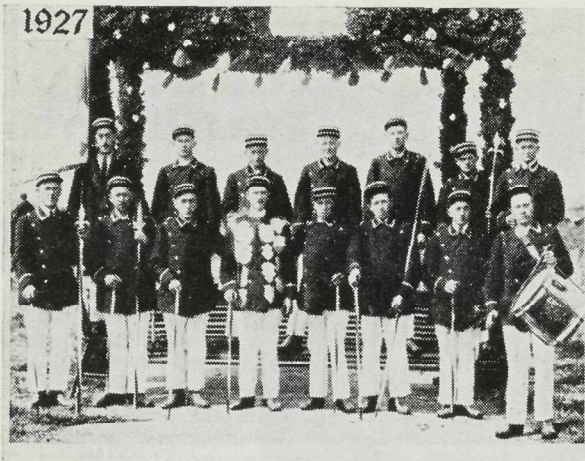
Van de rondvraag werd geen druk gebruik gemaakt. Het St. Hubertusgilde Gemert vroeg de oudere Gildebroeders te komen naar de schietwedstrijden op hun schutsboom.

Het O.L. Vrouwegilde Lierop vroeg de kringdag aan voor het komende jaar. De Jaarvergadering werd vastgesteld op zaterdag 25 januari a.s. te Dourne.

SCHIETWEDSTRIJDEN OP DE KOKS

Op uitnodiging van het St. Hubertusgilde kwamen zaterdag 16 november de gildebroeders samen in het gildehuis aan de Kokse brug. Door de felle koude was de opkomst niet groot, slechts acht broeders tussen de zestig en tachtig kampten om het Koningskruis met attractie, wie de kop schoot kreeg een fazanthaan en wie de staart omlaag haalde kreeg een konijn. De spaanders vlogen er wel af maar kop en staart hielden zich gedekt zodat het 76ste schot de gelukkige schutter M. Verheijen van het St. Jorisgilde Someren alles ineens in de wacht sleepte. Hierna mochten de jongeren kampen op de puist om drie hazen en een fles cognac. Het was een prettige middag ondanks de felle koude. Bij de prijsuitreiking dankte de kringvoorzitter, die nog blij was tot de jongeren te behoren, voor dit initiatief met de hoop dat dit festijn jaarlijks zal voortbestaan, „zodat ik ook eens als oudere mede kan schieten“, maar dan wat vroeger in het seizoen.

1927

ST. HUBERTUS - LIESSEL
1927 — 1967

Koningsboog voor de nieuwe Koning
M. Hurkmans

IN MEMORIAM

Op 89-jarige leeftijd overleed te Deurne op 26 september **Hendrik Hubert Fransen**, sedert mensenheugenis lid van het St. Willibrordusgilde uit Vlierden. Het voltallige gilde bewees hem dan ook de laatste eer, het kringbestuur was vertegenwoordigd door Voorzitter Niessen en ondervoorzitter Hurkmans en van het St. Jorisgilde Hoofdman Engelen en de gildekoningin.

In het gedachtenisprentje dat werd uitgegeeft stond treffend samengevat het leven van deze vrolijke man:

„Dricus (want zo kende hem ieder) heeft die weg zeer lang mogen bewandelen. Tot in zijn hoge ouderdom heeft hij zich ingezet voor de parochie. Hoe lang is hij koorzonger geweest? Hoe lang doodgraver? Hoe lang de glorie van zijn leven, de vaandeldrager van het St. Willibrordusgilde?

Pittig, jong van hart, scherpzinnig bleef hij bij de tijd en bovenal bleef hij een echt gelovige mens. Hij was echt een kind van ons volk”.

48

Thijn Senders, Gildebroeder van het St. Catharinagilde, overleden in Helmond.

Na een kort ziekbed overleed op 56-jarige leeftijd Gildebroeder Thijn, energiek zakenman en journalist, huisvader van een groot gezin en een geziene verenigingsman.

Als ooit op iemand van toepassing is geweest „de mens wikt maar God Beschikt” is dit wel op hem van toepassing geweest. Hij was een groot initiatiefnemer en ondanks zware tegenslagen een blijmoedig man. Het was een droeve taak voor zijn familie en vrienden en gildebroeders deze zo vroeg heengegane man te begeleiden naar zijn laatste rustplaats.

Karel Raaymakers, Deken van het Colveniersgilde Helmond overleden.

Bij het gereedmaken van dit kringnieuws, bereikte ons het bericht dat Gildebroeder Karel Raaymakers op 67-jarige leeftijd is overleden.

Broeder Karel in zijn eigen gilde een actief lid, hebben wij het beste leren kennen en waarderen bij gelegenheid van het Landjuweel te Helmond in 1961. Als voorzitter van het organiserend comité was hij de grote

Nieuws uit Kring Maasland

Drunen.

Hier had een ontmoeting plaats tussen St. Hubertus en St. Crispijn uit Besoijen. Besoijen wist met 94 tegen 87 punten beslag te leggen op de fraaie wisselbeker.

Baardwijk

Bij St. Ambrosius is Bertus Kleijberg de nieuwe koning, die Jan van Daelen ontroonde. De oude koning en zijn koningin werden plechtig afgehaald, waarna een vendelgroet werd gebracht aan de Gildeheer Pastoor Vos. Na het koningschieten werd mevr. Kleijberg in de hulde betrokken. De uitslag van de schietwedstrijd was: 1. B. Kleijberg; 2. J. van Daelen; 3. J. van Leijden; 4. J. Spapens; 5. J. Jansen; 6. M. Doremans. Onder toepasselijke bewoordingen werden de prijzen door Hoofdman H. Pul lens aan de winnaars uitgereikt.

Op 21 september was St. Ambrosius te gast in Giessen op de Jaarmarkt. Na een vendelgroet aan de autoriteiten van Gies sen werd een trom- en een vendel-demon stratie gegeven, waarbij de nodige uitleg werd gegeven.

Gildebroeder Klaas Klerx, Dekan van Gilde St. Ambrosius te Baardwijk, meer dan 60

jaren gildebrouder en meer dan 30 jaren kerkmeester, mocht uit handen van Pastoor

Vos de Pauselijke onderscheiding „Pro Ec clesia et Pontifice” ontvangen. Vanzelfsprekend was een deputatie van St. Ambrosius hierbij aanwezig.

Herpt

Bij het Gilde St. Catharina slaagde Gilde broeder Couwenberg uit Oud-Heusden er in de koningsvogel naar beneden te halen. Burgemeester Scholten en zijn echtgenote woonden het koningschieten bij.

Elshout

De Onze Lieve Vrouwe Schuts heeft met het Gilde St. Hubertus uit Drunen en de Schut ters van De Zwaan uit Genderen een on derlinge schietwedstrijd gehouden. De Zwaan won van St. Hubertus maar liefst met 57-0.

Loon op Zand

Op 16 september is de heer M. M. Brands, Hoofdman van het Gilde St. Crispijn over leden, hetgeen een gevoelig verlies betekent voor dit gilde. De heer Brands was ruim 40 jaren Hoofdman van dit „rustige” gilde. Hij zorgde steeds voor een goede co-existentie tussen de plaatselijke gilden.

Het Gilde St. Hubertus staat bekend om zijn buitengewoon goede geweerschutters. En niet ten onrechte, want naar ons is ver zekerd zijn ook dit jaar weer bijzonder veel hoogste prijzen verhuisd naar de prijzen kasten van St. Hubertus.

Gilde St. Ambrosius is in het voorjaar ge start met het handboogschieten. En met succes. Koning Vermeer slaagde erin op de Kringdag te Udenhout koning van de Kring te worden, terwijl hij op de kleine kringdag te Haaren eveneens de hoogste eer verwierf. Het gildevaandel van St. Ambrosius werd bekroond als het mooiste vaandel na 1940. Op de banen van St. Sebastiaan te Oister wijk had een verschieting plaats met de schutters van St. Ambrosius Loon op Zand om de wisselbeker, beschikbaar gesteld door Jhr. Ch. Verheijen, Beschermheer van Gilde St. Ambrosius. De eindstand was 685-679. De beker geschonken door de heer Jac. Massuger te Oisterwdijk voor de wed strijd op de wip, werd met een eindstand

(vervolg van pag. 49)

stimulator om alles perfect te doen verlopen. Als industrieel stond hij op de bres voor de noden van zijn mensen, als voorzitter van de VVV voor de belangen van zijn stad, als gildebrouder voor de handhaving van oude tradities en gebruiken. Allen die hem gekend hebben missen in hem de goede joviale vriend en vele gildebrouders bewezen hem de laatste eer bij zijn begrafenis, donderdag 21 november.

A. M. G. Niessen, Kringvoorzitter

van 33-9 eveneens door St. Sebastiaan Oisterwijk gewonnen.

Berkel

Bij de schietwedstrijden voor geweer, georganiseerd door Gilde St. Hubertus te Berkel werd de wisselprijs gewonnen door St. Lambertus te Haaren. De bekertjes gingen naar W. Dankers (Haaren) en A. Weijtmans (Berkel). Kampioen vrije hand werd C. Vromans (Berkel).

Korps: 1. L. Verhoeven, Esch; 2. B. v. d. Hout, Berkel; 3. C. Vromans, Berkel. Vrije hand: 1. A. Weijtmans; 2. R. Vromans; 3. M. Bombay. Personeel: 1. W. Schalks, Esch; 2. L. Verhoeven, Esch; 3. F. Paijmans, Esch.

Udenhout

Het Gilde St. Antonius en Sebastiaan te Udenhout heeft een demonstratie met vendelgroet verzorgd op het trefpunt voor mensen en meningen „De Guldenberg” te Helvoirt. Tekst en uitleg werd gegeven door gildebroeder Chr. Hoogendoorn. Men ontmoette daar een dankbaar publiek en een gastvrij onthaal. Door Kapelaan Voskuil werd met een speciaal woord hartelijk dank betuigd aan het gilde.

Bij de wedstrijden voor geweer in De Hemeltjes met de Gilden St. Martinus en St. Catharina (Eindhoven) en St. Joris (Geldrop) bleek de 83 jaar oude Toontje v. d. Linden uit Geldrop de beste schutter op de grote puist; 2. C. v. d. Bilt, Eindhoven; 3. H. Rokx, Vlokhoven; 4. E. de Laat, Udenhout; 5. F. Mannie, Udenhout. Op de kleine puist: 1. J. Mannie, Udenhout; 2. G. van Gemert, Eindhoven; 3. Th. v. Rooij, Veldhoven.

Vrije hand: 1. C. v. d. Bilt, Eindhoven; 2. Th. v. Rooij, Veldhoven; 3. A. v. Breugel, Eindhoven. Kampioen: 1. A. Vereijken, Eindhoven; 2. F. Mannie, Udenhout. Personeel: 1. A. Vereijken en 2. G. v. Gemert, beiden Eindhoven.

De vaste medewerker voor Kring Maasland is de heer J. Toorians, Willibrordusstraat 4 te Loon op Zand, aan wie copie kan worden ingezonden en abonnementen kunnen worden opgegeven.

Betaling van abonnementsgeld kan plaats hebben per postwissel of via de Amro-Bank te Tilburg t.n.v. J. Toorians, nr. 45.57.29.107 (Giro nr. van de Amro-Bank 109.10.55). In deze kring zijn reeds 185 abonnees. Helpt dit aantal verhogen!

Besoiën

St. Crispijn en Crispinianus heeft op 20 okt. de schietwedstrijd tegen St. Hubertus, Drunen, gewonnen met 23 p. voorsprong. St. Crispijn werd eigenaar van de beker, terwijl de koning van St. Hubertus de medaille won. De jaarlijkse statiedag werd uitgesteld i.v.m. het overlijden van Gildezuster mevr. de Louw.

Berkel

De uitslag van de schietwedstrijd bij St. Hubertus op 8 okt. gehouden luidt: Kampioen corps: 1. A. Weijtmans, 2. A. Pijnenburg, 3. A. Vissers.

Kampioen personeel: 1. J. Schoenmakers, 2. A. van Spaandonk, 3. A. Pijnenburg. Kampioen vrije hand: 1. A. van Spaandonk, 2. J. Scheffers, 3. A. Weijtmans.

Elshout-Drunen

Hier werd de schietwedstrijd tussen O.L. Vrouwe Schuts, St. Hubertus Drunen en De Zwaan-schutters, Genderen, voortgezet. Op 5 okt. won Genderen van de O.L. Vr. Schuts 87-75 en op 12 okt. eveneens van St. Hubertus 91-80. Op 5 nov. schoten Genderen en de O.L. Vr. Schuts gelijk 22-22. Na kampen werd het 8—7 voor De Zwaan-schutters.

Haaren

Bij de hand- en kruisboogwedstrijd tussen de 3 Haarensse gilden bleek St. Catharina en St. Barbara het sterkst door het bezetten van de eerste zes plaatsen. Uitslag: 1. P. v. d. Bruggen, 2. C. van Baxtel, 3. J. Vugts. De wedstrijd bij het seizoensluiten bij St. Antonius en St. Sebastiaan leverde de volgende uitslag: 1. P. de Bresser (St. Joris), 2. J. Schuurmans (St. Catharina), 3. L. de Wilde (St. Antonius), 4. J. v. d. Wiel (St. Joris) en 5. C. de Wilde (St. Antonius en Sebastiaan).

Berlicum

De bekende vendelier van St. Joris de heer Harrie van Casteren is thans ernstig ziek. Vanaf deze plaats wensen wij deze sympathieke gildebroeder, die zoveel voor zijn gilde deed en menige prijs aan de zilver-schat toegevoegd heeft, van harte een spoedige algehele beterschap!

Loon op Zand

In de maand oktober vierden de 3 Loon op Zandse gilden alle hun statiedag. **St. Ambrosius** trok op 5 okt. ter kerke voor het bijwonen van de gildemis. In zijn preek had de pastoor een toepasselijk woordje voor de feestvierende gildebroeders: „De vrede onder de mensen in de wereld wordt het beste bewaard en bevorderd door opgeruimde mensen, die plezier in het leven hebben.” 's-Middags hield men een kleine verschiëting terwijl 's-avonds onder de koffietafel de seizoen-schietprijzen werden uitgereikt door Beschermheer Jhr. Ch. Verheijen en Hoofdman Verhulst.

Uitslag: 1. Kampioen Jos Bink, 2. H. Berkelmans, 3. A. v. d. Aa, 4. J. Toorians, 5. A. Dankers, 6. A. de Hoon, 7. M. Broeders, 8. H. v. d. Aa, 9. E. v. Hooren, 10. J. Vermeer, 11. A. C. Dankers Sr., 12. F. Vromans, 13. A. v. Veldhoven. Junioren: 1. H. Berkelmans, 2. P. Vromans, 3. F. Toorians, 4. H. v. Veldhoven, 5. J. Berkelmans, 6. J. Vromans. Ringenverschiëting: 1. J. Toorians, 3 x 10; 2. J. Bink, 5 x 9; 3. B. Berkelmans,

5 x 8; 4. A. Dankers, 6 x 7. Tijdens het bal werden de nieuwe leden met hunne dames „vergansd”.

St. Hubertus vierde 22 okt. feest. In de morgen ging het gilde naar de gildemis. 's-Middags werd een extra kaartje gelegd. 's-Avonds werd de statiedag besloten met een bal, waaronder hazen en fazanten werden verloot. St. Hubertus heeft een zeer goed schietjaar achter de rug. Op 20 aug. won Jan Aarts definitief de wisselbeker van District Udenhout. Bij het sluiten van de wedstrijd bleek het nog succesvoller geweest te zijn, want 95% van alle prijzen werd door St. Hubertus gewonnen. Wisselbeker vrije hand geweest; wisselbeker opgelegd; de Koningszuil J. W. Aarts; Dagkampioenschap A. v. d. Broek; idem vrije hand J. W. Aarts; 1e kamp. opgelegd J. J. Aarts; 1e prijs korps vrije hand; 2e pr. puist E. v. Noije; 1e pr. vrije hand J. W. Aarts; id. opgelegd A. v. d. Broek; 4e pr. opgelegd A. Bink; 4e pr. vrije hand A. Bink; 7e pr. W. v. d. Broek, 9e pr. J. Bruurmijn.

St. Crispijn, dat aan zijn 149e jaarvergadering toe was, vierde 12 okt. feest. Tijdens de vergadering werd de overleden Hoofdman de heer Mar. Brands met piëteitvolle woorden herdacht. Dit wegens zijn vele goede werk, dat hij heeft verricht voor de samenwerking tussen de 3 Loonse gilden. In verband met het verlies van Hoofdman Brands ziet het gilde St. Crispijn af van de organisatie van de Kringdag 1969. Deze zal rond Hemelvaartsdag worden gehouden te Den Dungen.

Oisterwijk

De handboogschutters van St. Sebastiaan hebben met die van St. Ambrosius, Loon op Zand, gekampt om de Wisselbeker van Oisterwijk. Deze bleef in Oisterwijk. Uitslag handboog op wip: 33-9 p.

Met 20 pijlen per schutter werd op de doel geschoten om de wisselbeker van St. Ambrosius. Met een puntenaantal van 685 tegen 679 werd ook deze door St. Sebastiaan gewonnen. Daarnaast werden nog personele prijzen verschoten. Hoofdman Massuger van St. Sebastiaan hoopte op een herhaling van een dergelijke wedstrijd.

Nabeschouwing Jaarvergadering

Als ik nog eens even nadenk over de gehouden jaarvergadering van Kring Maasland, komen bij mij nog enkele dingen naar voren, die ik de moeite waard vind nog eens te herhalen.

Op de eerste plaats mijn dank aan Udenhout voor het mooie schild voor de oudste deelnemer aan de optocht de heer A. v. d. Gouw, 52 jaren onafgebroken lid van het Gilde St. Crispinus en Crispinianus te Besoijen.

Dan juich ik het ten zeerste toe, dat onze Kringvoorzitter zo standvastig is met betrekking tot diverse denkbeelden tot modernisering van de gildedagen. Het is waarlijk niet te doen om in een optocht fatsoenlijk te lopen op de maat van de eigen gildetrommen, als rondom voor en achter je diverse

andere marsen geslagen en geblazen worden. Al dat moderne hoort m.i. niet in een gilde thuis.

Met alle respect voor kunst en cultuur moeten wij ons gildewezen niet laten verwateren, want dan blijft er op den duur niets meer van over.

Gezien het verslag van de vendelcommissie en de tromcommissie, waaruit het grote aantal jeugdige deelnemers blijkt, zijn de gilden heus nog niet ten dode opgeschreven.

Ik wil de hoop uitspreken, dat wij in Den Dungen straks een ware guldendag mogen beleven. Naar ik vernam viert men daar een gehele week feest, welnu, laat men dan op de andere dagen de straten maar vol stuwen met meer modern ritme.

W. de Louw, Hoofdman v.h. Gilde St. Crispinus en Crispinianus, Besoijen.

Kring Maasland vergaderde

De jaarlijkse ledenvergadering van **kring Maasland** had plaats op zaterdag 2 november in Modern te Vught. De voorzitter Dhr. v. d. Mortel opende de vergadering en heette allen hartelijk welkom. De vergadering werd drukker bezocht dan vorig jaar. Het was een feestelijk gezicht alle gildebroeders daar te zien met de sjerp of attriboot aan. Eerst herdacht hij de overleden gildebroeders welke in 1967/68 zijn overleden: het waren:

1. Mar. Brands, Hoofdman St. Crispijn, Loon op Zand;
2. E. de Haan, Deken, O.L. Vrouwe Schuts Elshout;
3. C. Laros, Gildebroeder St. Jan, Kaatsheuvel;
4. J. Dinissen, Gildebroeder St. Hubertus, Berkel;
5. A. Snellen, Keizer St. Ant. en Sebastiaan, Haaren.
6. L. v. d. Heijden, Gildebroeder van St. Ant. en Sebastiaan, Haaren.

Een woord van welkom aan het Groot Gaesbeekergilde St. Agete uit Soest.

Daar de heer Gerrits, secr., „geen stem” had, las dhr. van Kuijk het verslag 1966-67 voor, alsook zijn eigen verslag als penningmeester. Beiden werden in dank aanvaard en voor akkoord aangenomen.

Dhr. v. d. Mortel kon de mededeling doen dat Jhr. Mr. J. Smits-van Oijen, burgemeester van Nuenen, als opvolger is gekozen van Jhr. R. van Rijkevorsel.

De Federatie zal voortaan onder patronage van **Sint Joris** staan, naar de wens van de overleden voorzitter.

Alle respect was er voor de organisatie van de kringdag te Udenhout op 3 juni. Bestuur en uitvoerend comité hebben er een pracht dag van gemaakt welke zijn weerga nog niet heeft gevonden. Een raad: denk aan de tijd van de gildebroeders op zo'n feest; de prijsuitreiking b.v.

De Bestuursleden de heren Gerrits en van Kuijk werden bij acclamatie herkozen, terwijl de heren Ir. van Lammeren en Overste Chappin bijzonder werden verwelkomd in

het kringbestuur. Zij zaten voor het eerst aan de bestuurstafel; twee echte gildelui. In de kascommissie hebben zitting dhr. J. v. d. Wiel, Elshout en dhr. v. Alebeek, Den Dungen.

Daar St. Crispijn, Loon op Zand de kringdag niet aandurft wegens het overlijden van de hoofdmán, zal de kringdag te Den Dungen plaatshebben door Gilde Catharina, op 15 mei.

Een brief is door de kring verzonden aan de Federatie omtrent de deelname van vrouwen aan de gilden. Dhr. v. d. Mortel las het concept voor en allen gingen hiermede akkoord. Inhoudende: de eigen gildehaard te bewaren. Geen vrouwen in het gilde, behalve koninginnen, keizerinnen, dekeninnen; dus geen vrouwen voor tambourmaitre, tambourkorpsen en marjoretten. Elke kring is autonoom, maar Maasland geeft hieraan een negatieve medewerking.

Is er een behoefte aan dan moeten de tromkorpsen worden uitgebreid met **mannen** en echte gildetrommen. Het kringbestuur heeft hiermede alle ernst.

De Hoofdmán van Soest richtte zich hierover tot de vergadering. Hun gilde is wel als „gilde” samengesteld, met een aanzienlijk uiterlijk. Soest meent dat Maasland zware eisen aan haar stelt. Soest moet in eigen plaats iets betekenen, daarom is een gesprek in het bestuur een eerste noodzaak om dit te regelen. De voorz. had veel respect voor Soest, en hoopte dat het zich in Maasland zal thuisvoelen.

Hr. Pijnenburg uit Esch zei, dat men er geen „kermis van moet maken, weert wat buiten het gilde staat”.

St. Barbara Vught, meent dat Soest zeer aardig bij ons aansluit en ook kan medewerken aan de genoemde brief. De passages zijn wel acceptabel. In Maasland past het gilde en thuis kan het doen wat het wil met de ornamentering.

Het verslag van de vendelcommissie werd door dhr. Toorians voorgelezen. Thans zijn 157 vendeliers in de kring t.w. A. 16; B. 27; C. 67 en V. 14 vendeliers.

In Udenhout hebben 41 kandidaten meegedaan en 9 groepen, ook nog 12 jeugdvendeliers. Twee promoties. Trachten de jeugdige vendeliers te houden. Het laten inschrijven van nieuwe en afschrijven van vervallen ven-

deliers moet beter worden; het gaat te stroef. Kortom het afgelopen seizoen was goed te noemen.

Dhr. van Hulten bracht verslag uit voor de tromcommissie. Ook hij spoorde de jeugdigen aan. Te Udenhout is goed getromd. Het Tromreglement is bij alle gilden in bezit. Hij hoopte dat er nauwgezet de hand aan gehouden zal worden.

De heer Hoogendoorn belichtte de resultaten van de schietcommissie. De drie koningen resp. hand-, kruisboog en geweer in Maasland zijn nu Jos Vermeer, Loon op Zand; J. van Hal, Haaren en Fr. Kamp te Kaatsheuvel.

Het Federatie schietreglement is door Kringbestuur behandeld en met aantekeningen voorzien. Ook de schietcommissie doet dit op 14 december te Vught.

De heer Van Laak liet de resultaten van de standaardrijdencommissie horen. Een kwart van de gilden te Udenhout heeft meegedaan aan het standaardrijden. Een goed bericht! Bij niet deelname de paarden laten afschrijven om onkosten te voorkomen.

St. Catharina te Herpt vraagt voor 1971 een gildefeest. Hr. Toorians vroeg een goede regeling samen te mogen stellen voor alle wedstrijdonderwerpen, zoals dat te Udenhout is geschied. De voorzitter zegde toe dit te kunnen doen om een eenheid te verkrijgen.

Voor de keizers zal op de gildefeesten een keizersprijs worden gesteld.

De Gildetrom heeft momenteel nog te weinig abonnementen in deze kring. Het zijn er slechts 162; het is niet genoeg. Graag aanmoedigen om meer abonnementen op te geven. Ook de betaling moet vlotter gaan, want de druk kost heel veel.

Dhr. v. d. Mortel brak nogmaals een lans voor de gildetrommen welke aan de gestelde eisen moeten voldoen.

Tegen zes uur kon de voorzitter deze belangrijke vergadering sluiten, waarin weer heel veel geleerd was en waaruit bleek dat het nuttig was dat de gilden op deze manier bijeenkomen.

Loon op Zand,

Voor Kring Maasland,
Jan Toorians,
Willibrordusstraat 4.

Nieuws Land van Cuyk

HET SINT MARTINUSGILDE TE GENNEP VIERDE ZIJN PATROONSFEEST

WEDERINVOERING VAN DE „BROODSPENDE”

NU OOK APARTE FAKKELOPTOCHT VOOR DE KINDEREN VAN HET ST. AUGUSTINUSINTERNAAT

Op 9, 10, 11 en 12 november 1968 vierde het St. Martinusgilde te Gennep zijn traditio-

neel patroonsfeest.

Aangezien het programma van de zondag vorige jaren nogal moeilijkheden opleverde werd het jaarlijks bezoek aan de St. Augustinusstichting naar zaterdag verschoven. Daardoor was het ook mogelijk, een aparte fakkeloptocht voor deze kinderen te organiseren. Deze trok dan zaterdag tegen half zeven over de wegen van het internaat waarbij alle schoolgaande kinderen en de jongens van de werkplaats zelfvervaardigde fakkels droegen. Voorop trok het St. Mar-

tinusgilde en halverwege de stoet liet de drumband van het internaat zich geducht horen. De optocht werd besloten met het ontsteken en zegenen van het St. Maartensvuur. Hierna had in de sportzaal de prijsuitreiking plaats welke werd verricht door „St. Martinus” terwijl bovendien alle kinderen nog een zakje versnaperingen ontvingen.

Zondags werd de feestdag ingezet met het bijwonen van de plechtige hoogmis waarbij Gilde-eerbetoon werd verricht. Na de Hoogmis vond op het kerkhof de dodenherdenking plaats waarbij door de H. E. Heer Deken van Gennep het gebed werd uitgesproken terwijl daarna de vendeliers aan de overledenen een vendelgroet brachten.

Om 2.00 uur was het Gilde weer paraat om een bezoek te brengen aan „Maria Roepaan”. Ook hier werd aan de bewoners een vendelgroet gebracht waarna de kinderen van dit internaat eveneens een zakje met versnaperingen ontvingen.

Daarna was het de hoogste tijd om naar Gennep terug te keren omdat de schoolgaande kinderen reeds klaar stonden voor de grote fakkeloptocht, die jaarlijks rond de 11e november door ons stadje trekt. Om vijf uur vertrekt de grote stoet vanaf de markt. Voorop het aloude Gilde, daarachter de leerlingen van de lagere jongens- en meisjesscholen. In het midden van de stoet verleende de Kerkelijke Harmonie „Unitas et Fidelitas” haar muzikale medewerking.

Aangekomen op het Europaplein werd door de Gildekeizer het vuur ontstoken waarna het door de H. E. Heer Deken gezegend werd. Tijdens het branden speelde de Kerkelijke Harmonie en werd er door de vendeliers van het Gilde gevendeld. Opvallend was dit jaar, dat er veel publiek langs de route stond, waarvan de meeste kinderen ook voorzien waren van een brandende fakkel.

„Broodspende”

Maandag werd de dag begonnen met het bijwonen van de Hoogmis voor de levende leden van het Gilde. Voor de aanvang van de Mis werden in de kerk achttien grote krentenbroden aangeboden, opdat, zoals de statuten van het Gilde luiden „Niet de armen zullen honger en dorst hebben, maar de krentenbroden zullen de armen en de kerkelijke harmonieën helpen”. Vroeger waren dit achttien negenponders roggebrood, klaarblijkelijk de opbrengst van een akker, welke het Gilde toen in bezit had. Omdat de broodspende in deze tijd van goede sociale voorzieningen niet tot zijn recht zou komen is gezocht naar een aangepaste vorm. De bewoners van Huize St. Norbertus werden bereid gevonden de „broodspende” te aanvaarden als een „tractatie” en vooral met het doel, de oude traditie te doen herleven en te handhaven.

Ook werden twee krentenbroden aangeboden aan het grootste gezin van de stad Gennep.

Tegen elf uur hield de Officiërskamer van het Gilde receptie in het Gildehuis. Traditiegetrouw verschijnen hier de Geestelijke en Wereldlijke overheden terwijl ook anderen van hun belangstelling deden blijken.

Tezelfder tijd kwamen ook de Gildevrouwen in het Gildehuis bijeen om alvast een voorproefje te nemen van de teerdag. Deze voormiddag werd besloten met een gezamenlijke koffiemaaltijd welke bestaat uit de traditionele Gildebroodjes met koffie.

Jaarvergadering

's-Avonds om half negen had de jaarvergadering plaats waarbij enkele nieuwe leden werden aangenomen en de Gildemeester P. de Haas bij acclamatie voor een jaar werd herkozen.

Door de sekretaris-penningmeester werd verslag uitgebracht over de activiteiten van het afgelopen jaar en de financiële positie van het Gilde. Deze verslagen werden zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Hierna werd als kas-commissie benoemd de Gildebroeders H. A. A. van Lieshout en A. Janssen.

Tot slot sprak de H. E. Heer Deken een opwekkend woord waarbij hij benadrukte dat het ook in deze tijd zinvol is om trouw te blijven aan oude tradities terwijl hij het Gilde in overweging gaf, eens iets te organiseren ten bate van de Gennepse missionarissen, die toch ook recht hebben op onze steun. Tegen 10 uur sloot de kapitein de geanimeerde vergadering en bleef men nog enkele uren gezellig bij elkaar.

Teerdag

Op de teerdag had allereerst de prijsuitreiking plaats aan de kinderen, die in de fakkeloptocht een prijsje bemachtigd hadden. Om 19.00 uur woonden alle leden de H. Mis voor de overleden Gildebroeders en Gildezusters bij waarna om 20.00 uur de teeravond aanving.

De nieuw aangenomen leden werden volgens aloude traditie „gewipt” en moesten het daarvoor gebruikelijke „wipgeld” (in natura) betalen.

Het ging er echt gezellig toe en voor velen was de tijd veel te gauw om geweest.

Deze teeravond werd besloten met een gezamenlijke maaltijd waarna eenieder voldaan naar huis ging.

G. H. Delahaye

Secretaris St. Martinus Gilde

De Gans vierde feest

Impressies van de Palio in Siena op 16 augustus 1968

Reizend in de heuvelachtige landstreek van midden-Italië, bezochten mijn vrouw en ik het middeleeuwse stadje Siena, alwaar wij het geluk hadden een feest mee te maken, dat misschien wel vergelijkbaar is met een Brabantse Gildendag. Ik hoop op deze bladzijde iets van de prachtige manifestatie, haar achtergrond en het geweldige enthousiasme, waarmee het gevierd werd, op de lezer van de Gildentrom over te brengen, voor zover ik tenminste als buitenstaander iets van zo'n traditionele dag kan begrijpen. Zodra we de stadspoort waren gepasseerd, trof ons een kleurig gewemel van mannen en vrouwen en kinderen. Ieder liep met een zijden sjaal om hals en schouders opgewonden te praten en naarmate we verder de stad in liepen, wisselden de wapens en de kleuren van die sjaals. (Later hoorden we hoe deze stad verdeeld is in zeventien wijken, contrada's genaamd, die ieder eigen kleuren en een eigen kerk en museum, tevens buurthuis en café, bezitten).

Alle smalle donkere straten leiden naar het open grote hart van het stadje, het enorm grote glooiende plein en duidelijk de plaats voor het evenement. Het plein werd rondom beschut door dertiende-eeuwse huizen, die voor deze dag versierd waren met feestelijke paarse, rode en gele doeken, die uit de geopende vensers en van de balkons omlaag hingen. De bruine leem die op de straat ligt rondom het plein, wordt nat gespreoid door gemeentewerkers en matrassen werden op de hoeken voor de winkelruiten opgehangen. Men legt ons uit, dat het vandaag de dag is van de Palio, een twee-jaarlijks feest, opgedragen aan Maria, waarop de zeventien contrada's zich manifesteren in een grootse optocht rond het plein, waarna een paardenrace volgt, tussen deze „Gilden”.

De prijs bestaat uit de Palio, een groot vaandel, bekroond door het zilveren bord, waarvan het paard eet dat gewonnen heeft. In de loop van de middag stroomt het plein vol (in de krant stond ongeveer 70.000 mensen). Mijn vrouw en ik staan om zes uur vol verwachting klaar, half fijn gedrukt, maar op een strategisch punt met een volmaakt uitzicht over het plein. Daar komen de eerste tamboers van de 1ste contrada het plein op, even lijkt het alsof zij door niemand gevolgd worden, maar dan in de looppas twee lichtblauwe vendelzwaaiers, die „acte de présence” geven met een schitterende snel uitgevoerde manoeuvre, waarbij de vlag om de stok wordt gerold en vervolgens tot adembenemende hoogte wordt geslingerd om door de andere te worden opgevangen. Hierna volgt een kleine afvaardiging van de contrada bestaande uit de zwaar geharnaste aanvoerder en $\pm$ 10 vendelzwaaiers allen in de fraaiste costuums, met het nerveuse renpaard in hun midden.

De ene groep na de andere komt zo op, tot dat het gehele plein rondom gevuld is met tromgeroffel, kleuren, wapperende vendels. De stoet eindigt met de triomfwagen, getrokken door vier reusachtige grijze runderen, waarachter de gekerkerden afgezanten van die contrada's lopen, die eens voorged van dit feest zijn uitgesloten door een of andere ruzie met dodelijke afloop. Alle deelnemers van de optocht gaan zitten op de tribune, het plechtige voorspel van 1 uur is afgelopen, de lemen renbaan wordt schoongeveegd en de zenuwen zijn weer gespannen. Daar verschijnen de 10 paarden aan de start, ongezadeld, met de berijders in de contrada kleuren, hoogspanning, het startschot valt en het plein is veranderd in

een heksenketel, golven van aanmoedigingskreten begeleiden de driemaal het plein rondstormende paarden, fikse valpartijen al in de eerste scherpe bocht, galloperende paarden stuiven voorbij zonder ruiter, een onoverzichtelijke chaos, waarin zich een ruiter overeind houdt en overwacht de grote overwinnaar wordt.

Het is Oca, de contrada met de gans in het wapen. Overal hevige verontwaardiging, want Oca is een niet al te geliefde contrada, die bekend staat in de stad als te fanatiek. Natuurlijk ook vreugdekreten van de buurt, die het heiligdom van St. Catharina van Siena herbergt, waaromheen zich de komende weken grote feestelijkheden zullen afspelen. Want de gans heeft zijn 56ste Palio gewonnen sinds het midden van de 16e eeuw. Toen deed zich, kort gezegd, niet meer de kans voor om strijd te leveren tegen nabuursteden als Florence, en leefde de contrada's hun strijd lust uit op elkaar in bovenbeschreven vorm.

De avond valt, de stad wordt stil. Ieder ruime droef zijn klaargezette feestspullen weer op, behalve de Gans, want die viert feest. Het centrum is op het kruispunt bij St. Catharina, daar staat een groot vat wijn voor iedereen.

Aan ieder huis feestverlichting, overal lichtjes en vlaggen. Het museumpje gaat open en iedereen kan de vroeger gewonnen Palio's bekijken en ook de staarten van beroemde paarden, zweepjes ontstolen aan de tegenpartijen en het mooie zilver van de contradakerk, waarin die ochtend, voor de race, het renpaard van de buurt nog gezegend werd. (speciaal voor deze gebeurtenis is het niveau van de kerk op dezelfde hoogte aangelegd als dat van de straat).

Nog dagen na deze dag trekken alle jongens en mannen van de Gans achter elkaar lopend en vendelend de smalle straten door, met de vrouwen luid zingend en arm in arm er achter aan, de rest van de stad de ogen uitstekend.

Carol Jan Schade, Amsterdam.

de Gilde viert!

De Gilde viert..... zo luidt de aanhef van een heel oud vaderlands lied. Ja, de Gilde viert, al naar dat te pas komt, maar als de feestklanken zijn verstorven en de vendels opgeborgen, herneemt het leven van alledag zijn rechten, het leven met zijn risico's op velerlei gebied.

Zorg er voor, dat u daartegen
zo veel mogelijk gedekt bent

en zoek deze dekking bij een instelling, die reeds een mensenleeftijd lang heeft bewezen, dat zij ieders vertrouwen verdient.

Déze instelling:

VERZEKERINGEN NCB

TILBURG, PROF. VERBERNELAAN 200
TELEFOON 78133 (04250)